

TER BESLISSING

Datum

23 januari 2023

Onze Referentie

2022ZZ2396/2022D51449

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

Plandatum/Deadline Kamer

Binnengekomen op

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Reactie op brief PBLCO m.b.t. onderzoek naar
fraudekwestie van Nederlandse publieke middelen

Aanleiding

Verzoek van de commissie voor Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking (brief 2 december 2022 - kenmerk
2022ZZ22396/2022D51449) voor een reactie van de minister op de door
commissie ontvangen brief van 8 november van de Zuid-Afrikaanse investeerder
[] over een zakelijk geschil tussen project partners in een door
DDE in 2012 gesubsidieerd visserijproject in Angola.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met de bijgevoegde reactie brief aan de commissie.

Kernpunten

- Briefschrijver en investeerder in het visserijproject [] is
(naar diens zeggen) het slachtoffer van frauduleus handelen door een
lokale partner als gevolg waarvan [] financiële schade heeft
geleden.
- Verzoek van [] in 2021 aan de ambassade in Luanda voor
consulaire bijstand werd niet gehonoreerd omdat er geen juridische basis
voor bestond.
- Het WOB besluit van 1 november 2021 stelt dat er geen informatie
bestaat over gesuggereerd illegaal optreden van de ambassade noch over
gesuggereerde banden tussen de lokale politiek en (leden) van de
ambassade.
- In NRC van 22 januari 2022 verscheen een artikel over deze zaak.
- Er bestond geen aanleiding voor RVO om een fraudeonderzoek in te
stellen aangezien er geen concrete bewijzen waren. Ook ontbrak/
ontbreekt een juridische basis voor een dergelijk onderzoek;
- In de brief van 8 november 2022 aan de commissie verzoekt briefschrijver
een onderzoek te laten uitvoeren naar *"de situaties van criminele
overnames in combinatie met politieke beïnvloeding van partnerlanden
van Nederland heeft plaatsgevonden, en naar de rol van de Nederlandse
ambassade, het ministerie en de RVO"*.
- U herhaalt in de reactiebrief het eerder ingenomen standpunt over
consulaire bijstand en geeft aan dat de verdenkingen van briefschrijver

niet worden ondersteund door enig bewijs (en er geen aanleiding is voor een onderzoek). U verwijst in dit verband naar het WOB besluit van 1 november.

Datum

23 januari 2023

Onze Referentie

2022Z2396/2022D51449

Toelichting

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft in 2012 een subsidie uit het (voormalige) Private Sector Ontwikkeling (PSI) programma toegekend aan een Zuid-Afrikaans bedrijf voor de ontwikkeling van een visserij project (Meervalkwekerij) in Angola. Brievenaar was als mede investeerder in de voor het visserijproject opgezette joint venture met genoemd bedrijf belanghebbende in het project.

Aanleiding van de brief van 8 november 2022 aan de commissie is een zakelijk conflict tussen hem en een lokale Angolese partner van het Zuid-Afrikaanse bedrijf. Centraal staat het eigendomsrecht van de grond waarop de Meervalkwekerij is gevestigd. Brievenaar beschuldigt de Angolese partner van frauduleus handelen als gevolg waarvan zijn investering in het visserijproject verloren ging. Brievenaar zoekt compensatie van zijn financiële schade.

De problemen kwamen voor de ambassade en RVO pas in 2019 aan het licht nadat Brievenaar daarover contact had opgenomen. Uit eerdere contacten tussen de ambassade en RVO met betrokkenen was dat niet gebleken. De doelstellingen van het project werden behaald. Het eindrapport doet geen verslag van deze problemen. Ook waren er geen signalen dat Brievenaar misschien de dupe zou kunnen zijn geweest van collusie tussen Zuid-Afrikaanse subsidieontvanger en de Angolese partner.

Het verzoek van Brievenaar aan de ambassade voor consulaire bijstand werd niet gehonoreerd omdat er geen juridische relatie tussen het ministerie en Brievenaar bestond (Brievenaar was niet de subsidieontvanger). Ook beschikt Brievenaar niet over de Nederlandse nationaliteit. Brievenaar werd daarom geadviseerd zich voor bijstand te wenden tot de Zuid-Afrikaanse ambassade in Luanda.

Brievenaar diende in 2021 een WOB-verzoek bij het ministerie in voor inzage in alle documenten en informatie die betrekking hebben op het anti-fraude en omkopingsbeleid in Angola over de periode 2010 tot heden. Ook werd alle documentatie en informatie opgevraagd over mogelijke corruptie of anderszins illegaal handelen van de Nederlandse ambassade, alsmede alle documenten en informatie over (onderzoek naar) mogelijk banden tussen de ambassade en leden van de MPLA en geheime dienst van Angola.

Brievenaar werd bij WOB besluit van 1 november 2021 geïnformeerd dat er geen documenten waren aangetroffen over de gevraagde informatie.

Tevens diende Brievenaar in 2021 een WOB verzoek in bij RVO voor inzage in alle beleidsstukken en controle protocollen voor de aanpak van (mogelijke) fraude. Deze werden aan Brievenaar verstrekt.

In de NRC van 22 januari 2022 verscheen een artikel over deze zaak waarin de Nederlandse overheid wordt bekritiseerd over de geboden ondersteuning en het Nederlands beleid om misbruik van Nederlands ontwikkelingsgeld tegen te gaan.

RVO heeft geen aanleiding gezien een onderzoek naar fraude te starten aangezien er geen concrete bewijzen waren en een juridische basis voor een dergelijk onderzoek ontbreekt.

Datum

23 januari 2023

Onze Referentie

2022Z22396/2022D51449

In de brief van 8 november aan de commissie herhaalt zijn grieven en verzoekt een onderzoek uit te laten voeren naar het Nederlands fraude en corruptiebeleid in partnerlanden en de rol van het ministerie, de ambassades en de RVO.